

2. @ Når vi skal sammenligne bruken av reisemotivet i Conrads roman og Coppolas film, er det ulike omstendigheter det er verdt å påpeke. I romanen tar hovedpersonen Marlow i stor grad initiativ selv til reisen. Under reisen utvikler det seg etter hvert til at han skal hente Kurtz tilbake til sivilisasjonen. I Coppolas film er hovedpersonen Willard i hæren og får levert oppdraget om å eksterminere Kurtz. Vi blir kjent med Kurtz ganske tidlig i filmen, i motsetning til romanen der vi blir kjent med Kurtz litt senere. Dette har vel mye å gjøre med filmens uttrykksform og narrativitet da filmen må fange publikumms interesse ganske raskt. I både romanen og i filmen er Kurtz den drivende konflikten i handlingen; en hovedperson som er passiv. Han blir nevnt, smaltet om eller tenkt på (voice-over i filmen) og utgjør en mystikk og spenning i begge versjonene. Det er oppbyggingen i begge versjonene som gjør det spennende; ~~de~~ Marlow/Willard skal inn på en lang reise på en øy, dypt til det innerste i jungelen, for å finne Kurtz, en stor mann som er melitig, færlig og syk. En rekke spørsmål dukker opp for både leser og tilskuer; Hvordan er denne Kurtz? Hva vil Willard/Marlow møte inne i mørkets hjerte? Vil de komme tilbake? Disse spørsmålene som vi som tilskuere/lesere stiller oss selv, er også spørsmål hovedpersonene også sitter inne med. Etter min mening greier både Coppola og Conrad å dre med oss på hovedpersonene sin egen reise.

Begge reisene er en reise inn i jungelen, dypt inn til mørkets hjerte. Det er en reise tilbake i tid, til et mer primitivt, arkeisk stadium. Jo lenger innover de reiser, jo mindre sivilisert blir det, det blir mer tøke og det blir vanskeligere. Reisen i Coppolas film er mer dramatisk enn Conrads roman; i filmen dør hele mannskapet på båten med unntak av Willard og Lance, mens i boken dør kun én, og vi blir ikke like godt kjent med mannskapet i boken som i filmen. Marlow beskriver elven som en slange som snor seg i jungelen. Det er mye symbolikk som møter oss på begge reisene. Elven er en slange; slerp, uforutsigbar, syndig (jfr. Bibelen). Det er også en labyrint; man vet ikke hvor man er, hvordan man kommer dit, men de skal innerst inn. Hele reisen er også en reise inn i menneskesinnet. Både Marlow og Willard opplever å miste seg selv på ferdene. De blir ~~mer~~ mindre menneskelige, sympatiske for det forferdelige de møter, de blir mer som Kurtz. De skal begge inn i mørkets hjerte for å finne ondskapen, men hva er ondskap? Det er, i begge versjonene, at det er noe paradoksal i å hente Kurtz som har "usunnne metoder." I filmen blir det påpekt at Kurtz selv i begynnelsen på båndopptaket; "What do you call an assassin who causes an assassin?" Willard skal drepe en amerikaner når hæren jobber så hardt for å redde amerikanere. I boken er Kurtz grusom mot de innfødte, men de andre handelsstasjonene Marlow møter er kanskje like grusomme. Allikevel ~~reiser~~ De blir begge mindre og mindre menneskelige jo lenger de kommer inn; de skal

mindre

Emnekode : LFT-1041Kandidatnr. : 7515Dato : 10.12.10Ark nr. : 3 av 6

møte ondskaper selv: Kurtz - Skyggen. Ved å møte han, møter de også sin egen skyggeside. Han er alt de ikke vil være, allikevel beundrer de ham, blir fascinert av ham. På leting etter ondskap må de passe seg for selv ikke å bli onde. (jfr. Nietzsche).

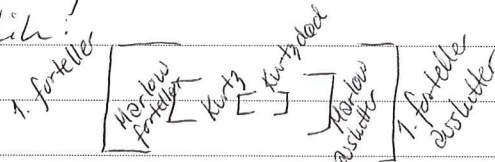
Reisen inn i labyrinten kan også knyttes opp til å møte døden (jfr. Minas og minotauren). Dette ser vi tydelig på slutten hvor dropet på Kurtz er krysslippet med et skuterituale av en olse (minotaur). I boka har vi domene på kortet som strikker.

På veien opplever de å miste seg selv. Tydeligst ser vi dette i filmen. Lance som tar på seg en maske han måler, Chef som møter en tiger osv. Willard blir mer og mer introvert og besatt av dokumentene om Kurtz. Begrepet om realiteten svinner hen. Frøskmenn som sitter fast i 50-tallet som plutselig dukker opp i jungelen (Redux).

Bruken av reisemotivet i filmen er kanskje mer mytologisk, har flere tydeligere referanser og intertekstualitet. (jfr. Aeneiden, divina Commedia, Wasteland og Hollow men). Dette må sees i sammenheng med at boken er skrevet betydelig mange år tidligere og det er andre elementer som påvirker både det narrative og diskursen, selv om begge fortellingene er et stikk til den vestlige verdens rolle i krigføring og maktovertakelse. A stranger in a strange land.

b) Slutten på de to fortellingene er ulik. I romanen slutter vi der vi begynte, nemlig på båten i Thamnesen. Rammefortellingen er sluttet. I Lotte blir fortellingen illustrert slik:

I filmen er rammefortellingen annerledes. Det er voice-over-stemmen til Willard. Han begynner historien, men det er Kurtz som avslutter den. "The horror! The horror!" Han kommer ikke tilbake på slutten, vi ser han er på vei tilbake. Det eneste vi vet er at ut i fra det han forteller i begynnelsen "After that mission, I never wanted another one." Så allerede i starten av filmen er vi klar over at Willard rollefall lever og at han forteller om noe som har skjedd. Med andre ord; selv om vi ikke får vite hva som skjer med Willard, vet vi at det "har gått bra" (selv om han mest sannsynlig er skadet for livet). Det er en mer eller mindre spens slutt i filmen. I romanen begynner Marlow med å si at han forteller for å få en slags renselse, en erkjennelsesprosessen. På en måte er slutten nettopp det, han får en erkjennelse. Han har blitt mer kjent med seg selv, møtt sine demoner. På det konkrete planer er det noen valg og bortvalg som Coppola har gjort i forhold til ~~romanen~~ boken. Blant annet har han valgt å ikke ta med Kurtz forlovede og stammekvinnen som dukker opp. Dette er jo såkalte detaljer, og har ingen kjernefunksjoner. Allikevel blir utgjør de en forskjell i tematikkens underbygging på slutten. Ved at vi ser at Kurtz har en kjære, møter vi menneskesiden hans. Han blir menneskelig gjort på slutten av romanen. I filmen får vi

Emnekode : LFT-1041
Kandidatnr. : 7515
Dato : 10.12.10
Ark nr. : 5 av 6

et kort møte med Kurtz familie tidlig i Willards dokumenter hvor Kurtz har "fraskrevet" seg ansvaret som mann og far. Han blir på en måte menneskeliggjort rimelig fjellig. Med andre ord; den ulike slutten til Coppola gir en litt annen underbygging av tematikken enn i Conrad's roman.

Et bakgrunn er det jeg har lest om ^{og sett} Coppola og Apokalypse No!
-skapelsen, vet jeg at det fantes ulike sluttalternativ.
Hvordan de andre var, er jeg visst, ~~men~~ i dokumentaren om filmen av Coppolas levere, ser vi at slutten av filmen var påvirket av flere omstendigheter. For det første er det ikke bare Francis Coppola som lager filmen, det er et stort crew. Sommen må de forhandle seg til location, vær, statister og skuespillere. Marlon Brando (Kurtz) ankom location da de skulle spille inn slutten. Manuset var ikke helt ferdigskrevet. Brando var overvektig (i boken er Kurtz sykkelig tynn) og hadde ikke lest Merkets hjerte. Endringer måtte gjøres underveis; både manus og regi. Her ser vi forskjellen i arbeidsmåter mellom film og litteratur. Conrad satt mest sannsynlig alene, skrev inn og hadde ingen å forhandle seg til i den grad Coppola hadde. Det er jo ofte slik at adaptasjonen fra bok til film endres gjør at mye endres. Coppola har tatt med kjernepunktene, og ~~hvordan det skifter~~ han har bare endret hvordan man kommer fram til dem. Kurtz dør i begge fortellingene, men hvordan han dør er annerledes. Marlow frakter Kurtz tilbake, og Kurtz dør i båten. Willard dreper Kurtz. No er jo dette et resultat av narrative valg Coppola har gjort. Marlow er sjemann, ikke soldat. Han er en som frakter mennesker og gods.

